

Zmiany w podatkach i księgowości 2024

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Rok 2024 przyniósł kolejne liczne zmiany podatkowe, z których część obowiązuje już od 1.1.2024 r., a część będzie wchodzić w życie sukcesywnie w poszczególnych miesiącach 2024 i 2025 r.

W tej publikacji usystematyzowaliśmy i szczegółowo omówiliśmy zmiany podatkowe, bilansowe i kadrowe. Kompleksowo przedstawiliśmy najważniejsze nowe przepisy w zakresie VAT, CIT, PIT, w prawie pracy oraz w prawie bilansowym, które zaczęły lub zaczną obowiązywać w 2024 i 2025 r.

Ważnym akcentem niniejszego wydania jest aspekt raportowania ESG, gdyż w 2024 r. będą miały zastosowanie **nowe obowiązki w tym zakresie zarówno w obszarze rachunkowości (sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju), jak i podatków** (mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ – tzw. CBAM oraz opłaty od wyrobów zawierających tworzywa sztuczne – tzw. opłata SUP).

Rok 2024 miał być zdominowany przez zmiany związane z KSeF. Obowiązkowe korzystanie z systemu miało rozpocząć się z początkiem lipca 2024 r. Jednakże 19.1.2024 r. MF ogłosiło, że wprowadzenie obligatoryjnego KSeF w zakładanym terminie nie będzie możliwe z uwagi na krytyczne błędy w działaniu systemu. Obowiązkowy KSeF zostanie wdrożony w późniejszym terminie, jednak na chwilę przygotowywania niniejszej publikacji nie jest on jeszcze znany. Zostanie podany dopiero po przeprowadzeniu audytów technicznych systemu i analizie wniosków płynących z konsultacji społecznych dotyczących szczegółów funkcjonowania KSeF, najprawdopodobniej na przełomie kwietnia i maja 2024 r. Pewne jest jednak, że obowiązkowe stosowanie KSeF nie wejdzie w życie w 2024 r. Ministerstwo podjęło natomiast konsultacje społeczne z przedsiębiorcami i ekspertami w zakresie wdrożenia KSeF, które zostały podsumowane na spotkaniu w dniu 21.3.2024 r. prezentującym proponowane przez MF zmiany.

Planowane jest m.in.:

- 1) ujednoczenie daty wejścia w życie obowiązku korzystania z KSeF dla wszystkich podatników (czynnych i zwolnionych),
- 2) umożliwienie wykorzystania NIP jako głównego kryterium określającego status nabywcy, w szczególności rozstrzygającego, czy podatnik ma obowiązek wystawić w KSeF fakturę dla podatnika zwolnionego z VAT,
- 3) włączenie faktur konsumenckich (B2C) do systemu KSeF na zasadzie dobrowolności,
- 4) możliwość ogólnego wystawiania w okresie przejściowym faktur w trybie offline i ich przesłania do KSeF w następnym dniu roboczym,
- 5) możliwość wystawiania w okresie przejściowym faktur papierowych dla podatników prowadzących działalność w niewielkiej skali (kwota pojedynczej faktury poniżej 450 zł i łączna wartość poniżej 10 000 zł miesięcznie),

- 6) dokonanie zmian w zakresie aspektów technicznych funkcjonowania KSeF (np. obowiązujące obecnie tokeny mają wygasnąć do końca roku, a od połowy roku zostanie udostępniona możliwość generowania certyfikatów autoryzacyjnych),
- 7) wprowadzenie ustrukturyzowanych załączników do faktur (w formie odrębnej schemy XML) w odpowiedzi na problemy branży paliwowej i dostawców mediów.

W książce przedstawiamy wyjaśnienia MF w tym zakresie oraz kierunki planowanych zmian.

W zakresie KSeF z końcem 2023 r. zaczęły pojawiać się także projekty rozporządzeń wykonawczych, m.in.:

- 1) rozporządzenie Ministra Finansów zmieniające rozporządzenie w sprawie wystawiania faktur (obecnie na etapie projektu z 23.11.2023 r.),
- 2) rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie przypadków odpowiednio udokumentowanych dostaw towarów lub świadczenia usług, w których podatnik nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych (obecnie na etapie projektu z 7.12.2023 r.).

Obecnie jednak, z uwagi na opóźnienie we wdrożeniu KSeF, prace nad tymi projektami są zawieszane.

W zakresie ważnych zmian w VAT warty odnotowania jest – obowiązujący od 1.7.2023 r. (przez czym w zakresie sankcji znowelizowane przepisy weszły w życie nieco wcześniej, bo 6.6.2023 r.) – pakiet SLIM VAT 3, który wprowadził m.in.:

- 1) podwyższenie limitu uprawniającego do posiadania statusu małego podatnika,
- 2) doprecyzowanie zasad stosowania kursów walut do potrzeb przeliczania faktur korygujących,
- 3) rezygnację z obowiązku posiadania faktury jako warunku odliczenia VAT z tytułu WNT oraz doprecyzowanie zasad ujmowania WDT w przypadku otrzymania dokumentów po terminie,
- 4) modyfikację przepisów w zakresie ustalania proporcji częściowego odliczenia VAT naliczonego,
- 5) likwidację obowiązku uzgadniania z naczelnikiem urzędu skarbowego prognozy przewspółczynnika lub prognozy proporcji oraz sporządzania protokołu,
- 6) złagodzenie zasad wymierzania sankcji VAT,
- 7) zmiany w zakresie warunków szybszego zwrotu VAT dla tzw. podatników bezgotówkowych,
- 8) rozszerzenie katalogu należności publicznoprawnych, które mogą być opłacane ze środków zgromadzonych na rachunku VAT,
- 9) doprecyzowanie warunków dokonania korekty podatku należnego w systemie TAX FREE.

Ponadto w książce omawiamy zmiany wprowadzone przez ustawę z 13.7.2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1852), która **od 1.1.2025 r. wprowadzi regulacje o opakowaniach zwrotnych**. Dotyczą one wyłącznie opakowań wielokrotnego użytku w postaci butelek szklanych wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 l.

Pozostałe i liczne zmiany w zakresie VAT związane są z rozporządzeniami wykonawczymi i są to:

- 1) rozporządzenie Ministra Finansów z 1.8.2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie miejsca świadczenia usług oraz zwrotu kwoty podatku naliczonego jednostce dokonującej nabycia (importu) towarów lub usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 1591);
- 2) rozporządzenie Ministra Finansów z 24.11.2023 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz.U. z 2023 r. poz. 2605);
- 3) rozporządzenie Ministra Finansów z 1.12.2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług w roku 2023 (Dz.U. z 2023 r. poz. 2650);

- 4) rozporządzenie Ministra Finansów z 5.12.2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień (Dz.U. z 2023 r. poz. 2649);
- 5) rozporządzenie Ministra Finansów z 9.12.2023 r. w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 2670);
- 6) rozporządzenie Ministra Finansów z 22.6.2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przypadków i trybu zwrotu podatku od towarów i usług przedstawicielstwom dyplomatycznym, urzędom konsularnym, członkom personelu tych przedstawicielstw i urzędów, a także innym osobom zrównanym z nimi na podstawie ustaw, umów lub zwyczajów międzynarodowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1241).

W dwóch terminach (1.2.2024 r. i 1.7.2024 r.) będą wchodziły w życie zmiany dotyczące **JPK_VAT** wprowadzane przez rozporządzenie Ministra Finansów z 29.12.2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2024 r. poz. 13).

W zakresie plików JPK czeka nas rewolucja w zakresie struktury JPK_KR. W dniu 20.11.2023 r. MF przygotowało projekt rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, 1.3.2024 r. odbyła się natomiast w MF konferencja uzgodnieniowa, na którą zostały zaproszone podmioty biorące wcześniej udział w konsultacjach dotyczących tego projektu.

Zmiany z zakresie CIT wiążą się głównie z ustawą z 17.8.2023 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1787), która wprowadziła **przyspieszoną amortyzację dla MŚP**. Ponadto w **zakresie podatku u źródła opublikowano Projekt objaśnień podatkowych z 25.9.2023 r.** (określający m.in. rzeczywistego właściciela należności czy też pojęcie „rzeczywistego prowadzenia działalności gospodarczej”). Pod koniec 2023 r. pojawiły się rozporządzenia w sprawie wyłączenia obowiązku poboru zryczałtowanego podatku dochodowego (zarówno w obszarze PIT, jak i CIT) dla tzw. płatników technicznych, czyli podmiotów prowadzących rachunki papierów wartościowych lub rachunki zbiorcze, za których pośrednictwem emitent papierów wypłaca należności od tych papierów na rzecz podatników będących nierezydentami. **Z początkiem 2024 r. zaczął też obowiązywać zawieszony w poprzednich latach podatek minimalny i wszedł w życie nowy minimalny podatek globalny** (tzw. Pillar 2).

Warte odnotowania są również **zmiany dotyczące cen transferowych** – głównie w zakresie formularzy elektronicznych TPR. Ponadto 29.12.2023 r. opublikowano najnowszą wersję informatora MF o cenach transferowych.

W zakresie rozważań w obrębie CIT zwracamy również uwagę na **linię orzeczniczą dotyczącą estońskiego CIT, fundacji rodzinnej i ulg innowacyjnych**.

Zmiany w PIT zostały dokonane przez wiele różnych ustaw i rozporządzeń, m.in.:

- 1) ustawa z 9.2.2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 232), która wprowadziła **zmiany dotyczące darowizn przekazanych w okresie od 1.1.2024 r. do 31.12.2024 r. na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych w Ukrainie;**
- 2) ustawa z 17.8.2023 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1787), która wprowadziła możliwość **skrócenia okresu amortyzacji dla budynków i budowli;**
- 3) ustawa z 16.8.2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz.U. z 2023 r. poz. 1723), która

wprowadziła możliwość uznania dotacji otrzymanych przez przedsiębiorcę za dochody podlegające opodatkowaniu, a finansowanych z nich wydatków i kosztów (w tym odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych) za KUP;

- 4) ustawa z 28.7.2023 r. o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1667), która **podwyższyła roczny limit odliczenia od dochodu wydatków z tytułu składek członkowskich** zapłaconych na rzecz związków zawodowych w roku podatkowym;
- 5) ustawa z 7.7.2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1429), która wprowadziła do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych **nowe zwolnienie od podatku dla świadczenia wspierającego**;
- 6) ustawa z 26.5.2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1059) – tzw. SLIM VAT 3, która **znowelizowała przepisy o dochodach kapitałowych**.

W 2024 r. pojawiło się sporo zmian w zakresie podatków i opłat lokalnych. Oprócz zmian stawek tych podatków i opłat na 2024 r., są to również:

- 1) **zmiany w zakresie podatku rolnego** dokonane przez ustawę z 13.7.2023 r. o zmianie ustawy o podatku rolnym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1450). Nowelizacja ta wprowadziła możliwość przekazania przez podatników podatku rolnego 1,5% należnego podatku rolnego na rzecz wybranego rolniczego związku zawodowego. Z dniem 1.1.2024 r. zostały także wprowadzone nowe przepisy do ustaw branżowych, których celem jest uregulowanie wymogów, jakie muszą spełnić rolnicze związki zawodowe, aby otrzymać finansowanie w formie 1,5% należnego podatku rolnego. W celu realizacji ww. możliwości opublikowane zostało rozporządzenie Ministra Finansów z 29.12.2023 r. w sprawie wniosku o przekazanie 1,5% należnego podatku rolnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 2821), a kolejne rozporządzenia są w końcowym etapie prac legislacyjnych;
- 2) **zmiany w zwolnieniach z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych** w wyniku wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z 8.12.2023 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc na infrastrukturę lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów (Dz.U. z 2023 r. poz. 2765).

W przypadku **podatku od czynności cywilnoprawnych** nowe regulacje, które obowiązują od 1.1.2024 r., wynikają z nowelizacji ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych oraz powstania nowego rozporządzenia w sprawie pobierania i zwrotu podatku od czynności cywilnoprawnych. Ustawa o podatku od czynności cywilnoprawnych została **znowelizowana przez ustawę z 26.5.2023 r.** o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa, ustawy o gospodarce nieruchomościami, ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1463). Ta nowelizacja **wprowadziła od 1.1.2024 r. nową 6% stawkę podatku** od zakupu szóstego i każdego kolejnego lokalu mieszkalnego znajdującego się w budynku lub budynkach wybudowanych na jednej nieruchomości gruntowej lub od zakupu udziału w takim lokalu mieszkalnym. Nowelizacja ta uregulowała także kwestie solidarnej odpowiedzialności osób nabywających lokal mieszkalny na współwłasność. Ponadto od 1.1.2024 r. pojawiła się kolejna, szósta już wersja deklaracji PCC-3.

Warto również odnotować **zmiany w podatku akcyzowym**. Nowelizacje w tym zakresie wchodziły w życie w dwóch etapach:

- 1) od 1.1.2024 r. – zmiany dotyczące wiążących informacji akcyzowych wprowadzane ustawą z 16.6.2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1598);
- 2) od 1.7.2024 r. – nowe regulacje w zakresie alkoholu etylowego produkowanego przez małe gorzelnie wprowadzane ustawą z 16.8.2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz.U. z 2023 r. poz. 1723).

W 2024 r. zmiany nie ominęły także **podatku od spadków i darowizn**. Od 1.1.2024 r. obowiązuje bowiem nowe rozporządzenie Ministra Finansów z 17.11.2023 r. w sprawie pobierania podatku od spadków i darowizn przez płatników (Dz.U. z 2023 r. poz. 2532). Wspomniane rozporządzenie zastąpiło poprzednie, które obowiązywało od 1.1.2016 r. do 31.12.2023 r.

W zakresie prawa bilansowego równocześnie trwają prace nad dwiema nowelizacjami ustawy o rachunkowości oraz nad dwoma Krajowymi Standardami Rachunkowości:

- 1) w Sejmie trwają prace nad projektem nowelizacji związanym z nałożeniem na największe przedsiębiorstwa prowadzące działalność na obszarze wielu jurysdykcji podatkowych **obowiązku sporządzania i publikowania sprawozdań o podatku dochodowym**;
- 2) na stronie rządowego centrum legislacyjnego pojawił się komunikat o rozpoczęciu prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw. Projekt ten zakłada m.in. podniesienie progów ilościowych decydujących o kwalifikacji do jednostek mikro, małych, średnich i dużych – w zakresie sumy bilansowej oraz przychodów netto ze sprzedaży. Zaliczenie jednostek do kategorii małych lub mikro zwalnia ze stosowania niektórych regulacji rachunkowości lub uprawnia do stosowania uproszczeń w zasadach (polityce) rachunkowości, np. umożliwia przygotowanie skróconych sprawozdań finansowych;
- 3) w Komitecie Standardów Rachunkowości trwają prace nad aktualizacją KSR 2 „Podatek dochodowy” oraz nad nowym standardem dotyczącym uproszczeń.

Dodatkowym bonusem związanym z zakupem tej książki jest **3-miesięczny darmowy dostęp do systemu Legalis Księgowość Kadry Biznes**.

Dzięki temu dostępowi będą Państwo na bieżąco informowani o rozpoczętych już pracach legislacyjnych dotyczących:

- 1) ww. zmian w ustawie o rachunkowości,
- 2) **kasowego PIT** i CIT od 2025 r.,
- 3) podwyższenia kwoty wolnej do 60 000 zł,
- 4) **podatku od zysków kapitałowych** (tzw. podatek Belki),
- 5) wakacji składkowych,
- 6) ustawy o sygnalistach.

Ponadto dostęp ten umożliwi korzystanie z:

- 1) codziennie aktualizowanej, **obszernej bazy wiedzy** z zakresu księgowości i podatków, która obejmuje również ulgi i zwolnienia podatkowe nieomówione w książce,
- 2) bazy **ponad 10 000 gotowych odpowiedzi** na pytania pojawiające się w praktyce,
- 3) kompleksowych **analiz księgowych** z bilansowego, podatkowego i prawnego punktu widzenia,
- 4) **wzorów dokumentów**, kalkulatorów i wskaźników,
- 5) elektronicznych wersji **poradników i komentarzy Wydawnictwa C.H.Beck**,
- 6) trzech porad eksperta, które pomogą rozwiązać indywidualne problematyczne kwestie.

Szczegóły dotyczące dostępu do portalu znajdują się na drugiej stronie okładki książki.

Mamy nadzieję, że niniejsze opracowanie pomoże Państwu w sprawnym i całościowym zapoznaniu się ze zmianami prawnymi. Mając świadomość, że każde opracowanie można udoskonalić, prosimy o wszelkie uwagi i sugestie, które wykorzystamy podczas pracy nad następną publikacją omawiającą kolejne zmiany w prawie podatkowym, bilansowym i innym.

Artur Hołda

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl